

การพัฒนาชุดฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Development of a Training Program to Enhance Self-Directed Learning of Business Students at Kasetsart University

อนุสิทธิ์ ตั้งคณาณุกุลชัย¹ จักรกฤษณ์ โปณะทอง² และ จารุวรรณ สกุลคุ³
Anusit Tangkananukulchai¹ Chakrit Ponathong² and Jaruwat Skulkhu³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นนิสิตจำนวน 372 คน และกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรบฯ เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 2) ชุดฝึกอบรบ และ 3) แบบประเมินประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการทดสอบ t - test ผลการศึกษาพบองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งเรียนรู้ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ทั้งหกองค์ประกอบมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถวัดองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ สำหรับชุดฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพดี มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ ผลการประเมินการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่างหลังการฝึกอบรบสูงกว่าก่อนการฝึกอบรบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ชุดฝึกอบรบ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

¹ Ed.D. Candidate, Higher Education Program, Srinakharinwirot University. Bangkok, Thailand.

² อาจารย์ หลักสูตรการศึกษาดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

² Lecturer, Ed.D. Program in Higher Education, Srinakharinwirot University. Bangkok, Thailand.

³ อาจารย์ หลักสูตรการศึกษาดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

³ Lecturer, Ed.D. Program in Higher Education, Srinakharinwirot University. Bangkok, Thailand.

Abstract

The purposes of this study were to study self-directed learning components of business studies and to create a training program to enhance self-directed learning among Kasetsart University Business students. The subjects were two student groups at Kasetsart University Business school, Sriracha campus. The first group of three hundred and seventy two were selected by stratified random sampling to participate in self-directed learning component study and the second group of thirty first year students to participate in the program validation process. The instruments used to collect data were 1) self-directed learning questionnaires, 2) the training program and 3) achievement tests. The statistical methods used for analyzing the data included percentage, mean, standard deviation, confirmatory factor analysis and dependent sample t-test. The results were as follows: The confirmatory factor analysis significantly confirmed that the model of self-directed learning function could be divided into six factors: initiative learning, needs and goal attainment, learning plan, learning evaluation, learning resources and learning attitude. These six factors had high loading at a .05 level of significance and could be used to measure the self-directed learning of business students. The training program to enhance self-directed learning was highly appropriate and consistent and student achievement levels, which showed significantly higher scores after participation in the training program at the statistically significant .05 level.

Keywords: Self-Directed Learning, Training Program, Business Program

ความสำคัญของปัญหาของการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ผู้ที่จะประสบความสำเร็จ สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสง่างาม ต้องเป็นคนที่มีความสามารถสร้างสรรค์ มีความรอบรู้ที่ไม่ใช่แค่ความฉลาด แต่ต้องคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ต้องสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ต้องเรียนรู้แบบมีแรงจูงใจ อยากรู้ อยากเห็น รักการอ่าน ค้นคว้าอ่านเอง วิจัยเอง คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ด้วยตัวเอง จากการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาขาดแรงจูงใจใฝ่รู้ ขาดความรอบรู้และแสวงหาความรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) สถาบันอุดมศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างผู้เรียนที่รักการเรียนรู้ ใฝ่รู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning) เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง

โดยอาจได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ๆ วิเคราะห์ความต้องการและกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง แสวงหาแหล่งทรัพยากร กำหนดวิธีการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (Knowles, 1975) ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2554) ได้กล่าวถึงการสอนในสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยเน้นถึงความสำคัญของผู้เรียนที่จะต้องเป็นผู้กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง มากกว่าจะเป็นเพียงผู้รอรับความรู้เท่านั้น การพัฒนากำลังคนด้านสาขาวิชาบริหารธุรกิจที่มีศักยภาพ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นอกเหนือ จากปัญหาด้านภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดเป็นภาษาในการทำงานของประชาคมอาเซียนแล้วบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษายังขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา การทำงานเป็นทีม การตรงต่อเวลา และมีระเบียบวินัย ในส่วนของกิจการภายในประเทศ คุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิต

ทางบริหารธุรกิจ พบว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นคุณสมบัติที่ธุรกิจต้องการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจในระดับปริญญาตรี (นิทรา ปัญญา, 2548) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงมีความจำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของตนเอง และน่าจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าวต่อไป

ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาเป็นชุดฝึกอบรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้มากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขันและมีความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่การทำงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรอบทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

โนลส์ (Knowles, 1975) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนคิดริเริ่มการเรียนรู้เอง โดยวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตน กำหนดเป้าหมายและสื่อการเรียนรู้ ติดต่อกับบุคคลอื่น หาแหล่งความรู้ เลือกใช้ยุทธวิธีการเรียนรู้ เสริมแผนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนของตน ด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ได้ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า ผู้สอนและผู้เรียนจะต้อง

ร่วมมือกันสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่น มีบรรยากาศของการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับที่ผู้เรียนจะเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่พร้อมจะศึกษา ผู้เรียนก็ยอมรับในประสบการณ์ของผู้สอนที่จะแนะนำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเกิดความเชื่อถือไว้วางใจกัน เปิดใจกว้างสำหรับการเรียนรู้อย่างจริงจัง ผู้เรียนต้องตระหนักถึงความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง ระบุถึงความต้องการที่ชัดเจนเพื่อที่จะสามารถกำหนดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้และนำไปสู่การวางแผนการเรียนรู้ต่อไป

การพัฒนาให้นิสิตมีคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในยุคปัจจุบันที่ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างอิสระ เรียนรู้ได้ตามรูปแบบที่ตนเองถนัด จะมีแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างมากขึ้น และเรียนได้ดีขึ้น เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานในยุคปัจจุบัน

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

กุกลิเอลมีโน (Guglielmino, 1977) ให้ความสนใจการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในแง่ที่บุคคลคิดว่าหรือรับรู้ (perceive) ว่าตนมีทักษะและเจตคติเกี่ยวกับด้านต่างๆ ของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยกำหนดเรียกว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning readiness : SDLR) ที่มีความเชื่อเบื้องต้นว่า SDLR มีลักษณะที่เป็นค่าต่อเนื่องคือ มีระดับ (degree) จากน้อยไปหามาก เครื่องมือที่ใช้สำรวจนี้คือ Self-directed learning readiness,SDLR. ใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert scale 5 ระดับ โดยรายการที่สำรวจถูกจัดกลุ่มเรียกว่า องค์ประกอบ ซึ่งมีทั้งหมด 8 องค์ประกอบ คือ 1. การเปิดโอกาสในการเรียนรู้ (Openness to learning opportunities) 2. มโนภาพต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Self concept as an effective learner) 3. ความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ (Initiative and independence in learning) 4. การมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง (Informed acceptance of responsibility for one's own learning) 5. รักการเรียนรู้ (Love of learning) 6. ความสร้างสรรค์ (Creativity) 7. การมองอนาคตในแง่ดี (Positive orientation to the

future) และ 8. ความสามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to use basic study skills and problem-solving skills) นรินทร์ บุญชู (2532) ได้นำแบบสอบถาม SDLRS ของกุกลีเอลมีโน มาแปลและปรับปรุงเป็นแบบสอบถามภาษาไทย เพื่อใช้ในงานวิจัยเรื่อง ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้วัดกับนักศึกษาจำนวน 1,050 คน ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบคล้ายคลึงกับแบบวัดของกุกลีเอลมีโน มีค่าความเชื่อมั่น 0.84 ใน 8 องค์ประกอบ ต่อมา ศศิธร กุลศิริสวัสดิ์ (2537) ได้ดัดแปลงเครื่องมือของ นรินทร์ บุญชู มาใช้ในการศึกษาระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองตามรายองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน อย่างไรก็ตาม แบบวัด SDLRS ที่พัฒนาขึ้นโดยคนไทย คือแบบวัดของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2551) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่องสายอาชีพ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็น 11 องค์ประกอบ

การศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จึงเป็นรูปแบบในการประเมินนิสิตที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับใด ผลการวัดหรือประเมินสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่นำไปใช้วัด และวิธีการวัด ที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 1-4 ที่ศึกษาในคณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ในปีการศึกษา 2558 และทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเฉพาะนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ในปีการศึกษา 2559

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนักวิชาการต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ออกมา 6 ด้าน ได้แก่ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การมีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ การมีความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การมีการวางแผนการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง จากนั้นสร้างแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีข้อความทั้งสิ้น 60 ข้อ นำไปตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน นำมาแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับหรือสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ที่ระดับ 0.953 หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.141 – 7.897 ปรับปรุงแก้ไขข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกน้อยกว่า 1.76 (ที่ระดับนัยสำคัญ .05) จำนวน 4 ข้อ จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 372 คน จากประชากร 4,767 คน เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ตาราง 1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบวัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

องค์ประกอบ	จำนวนข้อ	IOC	t-test
1. ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้	10	.60 – 1.00	1.528 – 4.704
2. ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้	10	.80 – 1.00	2.646 – 6.009
3. การวางแผนการเรียนรู้	10	.80 – 1.00	2.688 – 5.495
4. การประเมินผลการเรียนรู้	10	.60 – 1.00	2.160 – 6.619
5. การรู้จักแหล่งการเรียนรู้	10	.80 – 1.00	1.141 – 7.897
6. การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	10	.80 – 1.00	2.118 – 7.897

ขั้นตอนที่ 2 สร้างชุดฝึกอบรม โดยการนำผลการวิเคราะห์จากขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำเป็นโครงร่างชุดฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จากนั้นนำไปตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ด้วยแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 การนำชุดฝึกอบรมไปใช้เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม โดยนำไปทดลองใช้กับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลชุดฝึกอบรมและการปรับปรุงแก้ไข โดยประเมินระหว่างการศึกษา อบรมและหลังจากการฝึกอบรม เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นชุดฝึกอบรมฉบับที่สมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประกอบด้วย แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และแบบประเมินประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยง

เบนมาตรฐาน หองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) และศึกษาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม โดยการเปรียบเทียบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้การทดสอบ Dependent sample t-test

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งเรียนรู้ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ทั้ง 6 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โมเดลโครงสร้างของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ผ่านเกณฑ์ทดสอบโดยพิจารณาจากค่า $\chi^2 = 5.64$, $df = 5$, ค่า $p = 0.34324$, ค่า $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.98$, $RMSEA = 0.019$, $RMR = 0.0054$ และค่า Critical N = 952.20

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (SELDIREC)	ini	goal	plan	evalu	source	atti
ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (ini)	1.000					
ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ (goal)	.565*	1.000				
การวางแผนการเรียนรู้ (plan)	.170*	.442*	1.000			
การประเมินผลการเรียนรู้ (evalu)	.423*	.586*	.552*	1.000		
การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ (source)	.401*	.691*	.586*	.648*	1.000	
การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (atti)	.417*	.681*	.540*	.568*	.647*	1.000

Bartlett's Test of Sphericity = 1113.841 df= 15 p-value = .000*

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .856

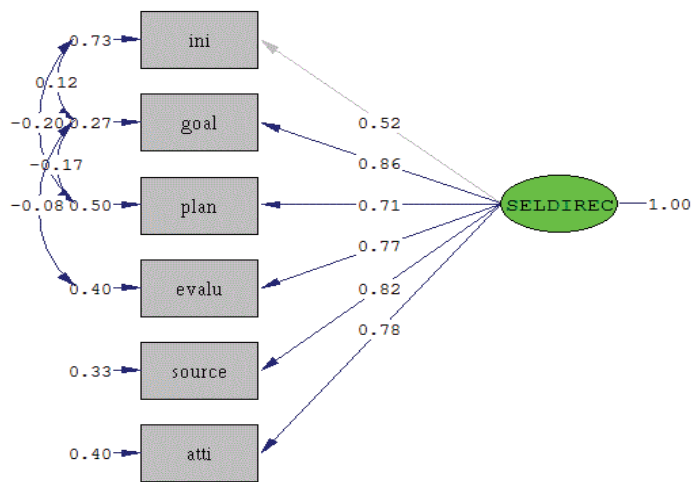
ตาราง 3 ผลการประมาณค่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (SELDIREC)	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน	ความเที่ยง (R ²)
ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (ini)	1.00	--	--	0.52	0.27
ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้(goal)	1.37	0.12	11.05*	0.86	0.73
การวางแผนการเรียนรู้ (plan)	0.84	0.10	8.07*	0.71	0.50
การประเมินผลการเรียนรู้ (evalu)	1.04	0.11	9.50*	0.77	0.60
การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ (source)	1.35	0.14	9.77*	0.82	0.67
การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (atti)	1.15	0.12	9.56*	0.78	0.60

* หมายถึง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t-value >2.58)

ในตาราง 3 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานในโมเดลของทุกองค์ประกอบมีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.52 – 0.86 และมีนัยสำคัญทางสถิติ องค์ประกอบความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ มีค่าน้ำหนักมากที่สุดคือ 0.86 รองลงไปคือ องค์ประกอบการเรียนรู้จักแหล่งการ

เรียนรู้ 0.82 และองค์ประกอบการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีค่าน้ำหนัก 0.78 ตามลำดับ แสดงว่าทุกองค์ประกอบสามารถชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ

Chi-Square=5.64, df=5, P-value=0.34324, RMSEA=0.019

ภาพประกอบที่ 1 องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ตาราง 4 ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ขององค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ตัวแบบก่อนปรับ	ผลการทดสอบ	ตัวแบบหลังปรับ	ผลการทดสอบ
χ^2 / df	ไม่เกิน 2	10.357	X	1.128	✓
p-value	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	0.00000	X	0.34324	✓
NFI	มากกว่า 0.90	0.95	✓	1.00	✓
CFI	มากกว่า 0.90	0.95	✓	1.00	✓
IFI	มากกว่า 0.90	0.95	✓	1.00	✓
GFI	มากกว่า 0.90	0.92	✓	0.99	✓
AGFI	มากกว่า 0.90	0.82	X	0.98	✓
RMSEA	ต่ำกว่า .05	0.159	X	0.019	✓
RMR	เข้าใกล้ศูนย์	0.024	X	0.0054	✓
CN	มากกว่า 200	90.76	X	952.20	✓

X หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์ผลการทดสอบ

✓ หมายถึง ผ่านเกณฑ์ผลการทดสอบดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุภมาส อังศุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชณีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2552)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรม ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ทั้ง 6 องค์ประกอบ มาจัดทำเป็นชุดฝึกอบรมที่มีลักษณะบูรณาการโดยใช้เทคนิคหลายอย่างผสมผสานกัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โครงสร้างของชุดฝึกอบรมประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม วิธีดำเนินการ การวัดและประเมินผลชุดฝึกอบรม และการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นนี้ครอบคลุมคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองครบทั้ง 6 องค์ประกอบ ใช้เวลาในการฝึกอบรมรวม 9 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 3 ชุดฝึกย่อย ดังนี้

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1 ฝึกอบรมเรื่องเจตคติและความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ มีเนื้อหาและกิจกรรมที่สร้างความเข้าใจในการพัฒนานตนเองให้เกิดความรักในการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจให้มีความมุ่งมั่นในการศึกษาให้เกิดทักษะที่สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ชุดฝึกอบรมชุดที่ 2 ฝึกอบรมเรื่องเป้าหมายและการวางแผนในการเรียนรู้ มีเนื้อหาและกิจกรรมที่สร้างความเข้าใจถึง

ความต้องการและเป้าหมายของการเรียนรู้ การวางแผนและการบริหารเวลาเพื่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตระหว่างการศึกษามีประสิทธิภาพ

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 3 ฝึกอบรมเรื่องแหล่งการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้ มีเนื้อหาและกิจกรรมที่สร้างความเข้าใจถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ การใช้สารสนเทศอย่างรู้เท่าทัน และการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของตน

โดยผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมในด้านความตรงเชิงโครงสร้าง ความตรงเชิงเนื้อหา วิธีดำเนินการ และการวัดและประเมินผล เห็นว่า ชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (MEAN = 4.34, S.D. = 0.25) สำหรับการประเมินความสอดคล้อง ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความสอดคล้องโดยรวมของชุดฝึกอบรม ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย 4 ใน 5 หรือร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการประเมินความสอดคล้องภายในของชุดฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญมีประเด็นที่มีความเห็นว่าสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 83.3 แสดงว่าชุดฝึกอบรมนี้สามารถนำไปใช้

ฝึกอบรมและตรวจสอบประสิทธิผลได้

ขั้นตอนที่ 3 การนำชุดฝึกอบรมไปใช้ โดยนำไปทดลองใช้กับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำนวน 30 คน ในการดำเนินการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และกระบวนการกลุ่ม รูปแบบของกิจกรรมในการฝึกอบรม ประกอบด้วย กิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ การวิเคราะห์กรณีศึกษา การอภิปราย โดยใช้สื่อในการฝึกอบรม เช่น เอกสารชุดฝึกอบรม ใบความรู้ ใบกิจกรรม และมีการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมระหว่างการฝึกอบรม โดยใช้เวลารวมทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง (หนึ่งวันครึ่ง)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลชุดฝึกอบรมและการปรับปรุงแก้ไข เป็นการประเมินประสิทธิผลโดยการประเมินจากแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรมและการประเมินประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยแบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมและการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมและการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก (MEAN = 3.97, S.D. = 0.25)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินระดับความเหมาะสมโดยรวมของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
	MEAN	S.D.	
1. ปัญหาและความจำเป็นของชุดฝึกอบรม	4.53	0.51	มากที่สุด
2. หลักการและเหตุผลของชุดฝึกอบรม	4.20	0.51	มาก
3. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม	4.45	0.57	มาก
4. โครงสร้างเนื้อหา สาระ และระยะเวลา	4.30	0.27	มาก
5. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์	4.55	0.37	มากที่สุด
6. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ	4.20	0.32	มาก
7. การวัดและประเมินผล	4.25	0.18	มาก
รวม	4.34	0.25	มาก

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก่อนและหลังการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	(n = 30)				t	Sig.
	Pre-test		Post-test			
	MEAN	S.D.	MEAN	S.D.		
การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	3.91	0.53	4.15	0.60	2.59	.007*
ความศรัทธาเริ่มในการเรียนรู้	3.95	0.31	4.21	0.42	3.96	.001*
ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้	4.11	0.36	4.25	0.46	1.84	.038*
การวางแผนการเรียนรู้	3.49	0.48	3.68	0.51	2.23	.017*
การรู้จักแหล่งการเรียนรู้	3.81	0.45	3.99	0.58	1.95	.030*
การประเมินผลการเรียนรู้	3.88	0.39	4.13	0.50	2.65	.006*
รวม	3.84	0.30	4.05	0.40	3.55	.001*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่ามี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนในการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ทั้ง 6 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและความน่าเชื่อถือในระดับที่ยอมรับได้ เมื่อพิจารณาโมเดลเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน มีค่าเกินกว่า 0.50 ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุด เท่ากับ 0.86 ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2554) ที่เน้นถึงความสำคัญของผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องเป็นผู้กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง รองลงไปคือ องค์ประกอบ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.82 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาควรมีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีการรับข่าวสารได้ ส่วนอีก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ การวางแผนในการเรียนรู้ องค์ประกอบ การประเมินผลการเรียนรู้ องค์ประกอบ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และองค์ประกอบ ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.78 - 0.52 ตามลำดับ แสดงว่าองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถบ่งชี้คุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ครบถ้วนตามแนวคิดของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยมีการสำรวจระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจากประชากรที่ศึกษา มีการวิเคราะห์องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง นำผลที่ได้มากำหนดโครงสร้าง เนื้อหาสาระ วิธีดำเนินการฝึกอบรม และการประเมินผลชุดฝึกอบรม ก่อนนำชุดฝึกอบรมไปใช้

กับกลุ่มทดลอง ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นนี้แบ่งเป็น 3 ชุดย่อย ใช้เวลาฝึกอบรมชุดละ 3 ชั่วโมง สามารถจัดการฝึกอบรมทั้ง 3 ชุดต่อเนื่องกันจนจบภายในหนึ่งวันครึ่งหรือจัดการฝึกอบรม 3 สัปดาห์ๆ ละชุดก็ได้ รวมทั้งสามารถปรับให้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในสามคาบแรกก็ได้ สำหรับการประเมินประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม เป็นการประเมินผลตามการรับรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถามที่มีข้อความตามตัวชี้วัดในทุกองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม ทั้งโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหลังการฝึกอบรมในด้านความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ มีค่าสูงสุด (MEAN = 4.25, S.D. = 0.46) ยืนยันถึงคุณลักษณะที่สำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ว่าผู้เรียนสามารถบอกความสนใจในการเรียนรู้ของตนได้ว่า ต้องการเรียนไปเพื่ออะไร มีเป้าหมายในการเรียนรู้อย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่การแสวงหาความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (รังสิมาภรณ์ หนูน้อย, 2554) สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒของ พลชนัน นิรมิตไชยพันธ์ (2549) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งประกอบด้วย การวินิจฉัยความต้องการทางการเรียนรู้ของตนเอง การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ถึงร้อยละ 66 ในชุดฝึกอบรมผู้วิจัยจึงได้จัดให้มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบถึงความต้องการและเป้าหมายในการเรียนของตนและผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกัน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของตนต่อไป และจัดให้มีกิจกรรมในการเรียนรู้ถึงการรับข่าวสารอย่างรู้เท่าทันและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ จากการประเมินการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อตรวจสอบว่าชุดฝึกอบรมสามารถนำมาใช้ได้ดีในสภาพที่เป็นจริงเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดบ้างในการฝึกอบรมที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการฝึกอบรม และควรนำมาแก้ไขปรับปรุง

ผู้วิจัยได้ประเมินการใช้ชุดฝึกอบรมโดยใช้แบบสอบถาม ประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรม ผลการประเมินพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจ ต่อการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (MEAN = 3.97, S.D. = 0.25)

ข้อเสนอแนะ:

1. สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นการส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษาในทุกสาขาวิชา มีคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการ นำตนเอง โดยเริ่มจากการให้แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนด เป้าหมายในการเข้ามาศึกษาในสาขาวิชาที่เลือกเข้าศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของตน การวางแผนการ เรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ของตน

2. สถาบันอุดมศึกษา ควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริม คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่ชั้น ปีที่ 1 และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การเรียนรู้ด้วยการ นำตนเองเป็นคุณลักษณะที่พึงมีติดตัวตลอดไป

3. ควรจะพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับพฤติกรรมและการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษา ในยุคปัจจุบัน

4. ควรศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำ ตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจใน สถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). *แผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (3 เสา) Roadmap for ASEAN Community 2015*. กรุงเทพฯ.
- นรินทร์ บุญชู. (2532). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิทรา ปัญจมาศ. (2548). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ ระหว่างปี พ.ศ. 2549 – 2551 : กลุ่ม SMEs ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. พระนครศรีอยุธยา: คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์วาสุกรี.
- พสขนัน นิรมิตรไชยพันธ์. (2549). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูริย์ สินลาร์ตัน. (2554). *หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสิมาภรณ์ หนูน้อย. (2554). *การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิธร กุลสิริสวัสดิ์. (2537). *ระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรกรรม งามอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *การเรียนรู้ : ขุมทรัพย์ในตน*. รายงานต่อยูเนสโก โดยคณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2551). *รวมบทความแนวคิดทางอาชีวศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกมาส อังศุโชติ; สมถวิล วิจิตรวรรณ; และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2552). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL*. กรุงเทพฯ: เจริญติ่มนคงการพิมพ์.

References

- Cronbach, Lee Joseph. (1984). *Essentials of Psychological Tesing*. 4th ed. New York: Harper and Row.
- Department of Asean Affairs, Ministry of Foreign Affairs. (2012). *Roadmap for ASEAN Community 2015*. Bangkok. (in Thai).
- Guglielmino, L.M. (1977). *Development of the Self-Directed Learning Readiness Scales*. Unpublished Doctoral Dissertation. Univesity of Georgia.
- Joreskog, K.G.; & Sormorn, D. (1993). *New features in Lisrel 8*. Chicago : Scientific Software International.
- Knowles, Malcolm S. (1975). *Self-Directed Learning : A Guide for Learners and Teachers*. Chicago: Association Press.
- Narin Boonchoo. (1989). *Self-Directed Learning Characteristics of Ramkhamhaeng University Students*. Dissertation, M.Ed. (Adult and Continuing Education). Nakorn Pathom: Silpakorn University. (in Thai).

- Nithra Punjamas. (2005). *The Study of Desired Characteristics of Business Graduated during 2006-2008 : Small and Medium Enterprises in Ayutthaya Province*, Ayutthaya: Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Suwanabhumi, Wasukri Campus. (in Thai).
- Office of the Education Council, Ministry of Education. (2009). *Learning: The Treasure Within*. Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-First Century. 2nd edition. Bangkok. (in Thai).
- Paitoon Sinlarat. (2011). *Instruction Techniques for Higher Education Level*. 3rd edition. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai).
- Poschanan Niramitchainont. (2006). *Social Psychological Factors Related to Students' Self-Directed Learning at Srinakharinwirot University*. Dissertation, M.Sc. (Behavioral Science Research). Bangkok: Srinakharinwirot University. (in Thai).
- Rungsimaporn Noonoi. (2011). *A Development of the Self-Directed Learning Characteristics Inventory for Community College Students*. Dissertation, M.Ed. (Education Research and Evaluation). Bangkok: Kasetsart University. (in Thai).
- Sasithorn Kulsirisawatdi. (1994). *The Degree of Self-Directed Learning Readiness of Agricultural College Students*. Dissertation, M.A. (Adult Education). Bangkok: Kasetsart University. (in Thai).
- Supamas Angsuchoti; Somtawin Wijitwanna; & Ratchaneekool Pinyopanuwat. (2009). *Statistical Analysis for Social Science and Behavioral Science Research : LISREL Techniques*. Bangkok: Chareondee-munkong Press. (in Thai).
- Suwat Watanawong. (2008). *Concepts in Vocational and Adult Education*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai).